

proti nám namířeného. Administrativní chikany nepřestávají: důkazem toho je rozpuštění spolku skautů a zákaz oslav našich bohatýrů. Nedostává se mně parlamentních slov, abych pranýřoval toto jednání. Bez národa polského nebyli byste mohli vésti tuto válku. Pane poslanče Immere, kdyby nebylo 700.000 dělníků polských, které zde zadržujete k nucené práci, dávno by se byla vaše hospodářská válka shroutila, což řekla sama říšská vláda v parlamentě. Kdyby nebylo obrovských zásob surovin, obilí, dobytka, koní a dříví, které jste nahromadili z království polského a přivlastnili takovým způsobem, že ho nedovedu parlamentním způsobem náležitě vytknouti, dávno by se byla německá paráda skončila. To, co nyní činíte, je nejvýš nemoudrým vzhledem na politiku zahraniční. Stanovíte křiklavé výjimečné právo proti nám ve chvíli, kdy usilujete získat pro těsné spojení s vámi Lotyšé, Litvíny, Poláky mimo Německo a Ukrajince. Dodávám, že snahy o získání národů těch byly podporovány způsobem vám vlastním, působiloť se na ně nátlakem ne příliš delikátním. Jakže mají národové ti nabýti k vám důvěry, když vidí, jak nás po věky týráte? Politické činy vaše vůči nám jsou daleko viditelnými železnými deskami, na nichž je nápis: »Střežte se před Prušáky!« výstrahou těmto národům, aby se vyhnuly všelikému styku s Němci, ovládanými Prusy. Národům těm slibují se zlaté hory. I nám se slibovalo. Král pruský, zabíraje země naše, slavnostně sliboval nám vlast, vládu našeho jazyka, naší víry, naší kultury. Ale přes tyto sliby žijeme v hanebné porobě, která posledních 30 roků stala se naprosto nesnesitelnou. Tento stav chcete ustálit navždy. Víme, že široké massy lidu německého odsuzují politiku vaši, víme, že politiku tu provádí kasta číselně malá, ale vládnoucí, která je neštěstím národa německého a neštěstím celého světa. Návist, kterou chová celý svět proti Němcům – vy jste její příčinou. Celý svět se obává toho, že kdyby tato kasta dobyla panství nad ním, proměnila by svět v »Ostmarky«. Okrádáte o občanská práva všechny své dělníky, okrádáte také lid polský o práva mu náležející. Pravda, je to neslýchané, ale pravdivé! Národ německý teprve tehdy nabude pokoje, teprve tehdy klid, pořádek, rovnoprávnost a spravedlnost zavládne ve státě tomto, až národ německý pospolu s národem polským započne válku proti té kastě vládnoucí v Prusku a na prach ji potře!«

Poslanec protestantský pastor Bedřich Neumann rozepsal se v »Neue Freie Presse« 16. června 1918 o úpravě Polska. Neumann rozděluje Evropu dle plánu německého generálního štábu. Rozumí se samo sebou, že dle toho plánu bude sice království polské, ale jenom jako država Německa. Jest zřejmo, že všichni Němci žijí nyní ve stavu nadčlověčském. Jak dlouho tento stav ještě potrvá, nevíme.

Poslanec žid Kohn promluvil 20. června v německém říšském sněmu toto: »Události v Estonsku a Livonsku odporují mírové resoluci 19. června 1917. Německého vojska používá se v Rusku ku potírání revoluce. Nesčetní dělníci byli uvrženi do vězení a nejhorší je, že se jim řeklo, aby si přinesli do vězení dostatečné množství jídla, protože nemůže jim stravování zaručiti. (Slyšte, slyšte!) Obsazená území se stala hroby nejlepších svých synů, kteří dílem od bílých gardistů, dílem od zneužitých německých vojsk byli povražděni. (Bouřlivé výkřiky, volání k pořádku předsedou.) Navracející se zajatci váleční jsou podrobováni sesílenému vlasteneckému vyučování, tedy jistému duševnímu odvšivování. K hlavním tematům patří oceňování zásluh císařského domu a ostatních knížecích rodů o německý národ. Zdá se vůbec, jakoby se tato světová válka pokládala za rodinnou záležitost Hohenzollernů. »Vilém napadl« zněla před nedávnem vojenská zpráva. Vilém nenapadl, nýbrž tisíce vojáků muselo napadnouti, kdežto Vilém dlel 40

neb 60 km za frontou. Raději mír bez monarchie, než válku s monarchií. («Výborně!» u neodv. socialistů.)

Hrabě Karolyi v uherském sněmu 15. května 1918 pravil: »V dějinách sjednočeného Německa nadchází nová epocha: nyní má v sobě sloučená míti nejen všechna plemena germánská, nýbrž i všechny ty, kdož chtějí býti otroky Germánů.« — Ne všichni maďarští aristokrati sice tak ostře se vyslovují, ale i když tak činí opatrněji nebo uhlazeněji, přece nemohou utajiti, že mezi názory maďarskými a říšskoněmeckými otevírá se prohlubeň. Že tomu tak, nasvědčuje kritika, kterou čteme v berlínské »Germanii:« (č. 287) o nedávné řeči Tiszově v příčině spolku s Německem. Praví se tu: »Výroky hraběte Tiszy o vybudování svazku přirozeně vzbudily v Berlíně velkou pozornost. Uherský státník si přeje, aby členové říšské vlády své názory o předpokladech pro vybudování a prohloubení spolku dodatečně přezkoušeli. Zdali tomuto přání v Berlíně bude vyhověno, zdá se pochybným, leda že by se strany rakousko-uherské se přistoupilo na různá německá přání. Není ještě proneseno poslední slovo. Požadavek stojí proti požadavku. Uzavření spolku podobá se obchodu, před jehož uzavřením strany prospěchy a nevýhody dobře uváží. Kompromisy jsou vždy možné. Vyrovnání lze mezi oboustrannými požadavky docílit. Nesmí však také býti zneužíváno, že obtíže v cestu se stavící jsou nemalé. Přípravy pro velké to dílo jsou v proudu. Zdali se zdaří, závisí nikoliv v poslední míře od oboustranné dobré vůle. Berlín ví, že v Uhrách existuje mocný proud nejen proti hospodářskému, ale i proti politickému spolku. Proti zamýšlené střední Evropě bojuje se v Uhrách živě, poněvadž německá vláda by pod střeoevropskou střechu přivedla i Ukrajinu, Rumunsko a Polsko, kdežto zájmy Uher se takové bezprostřední konkurenci vzpírají. Je to ale velmi krátkozraká politika, která se tam jednou skupinou politiků pěstuje. Kdyby se nezdařilo zbudování střední Evropy, musilo by se v Uhrách pochopiti, když by Německo ke škodě uherských zájemníků jiné hospodářské cesty zvolilo, jež by východním a jihovýchodním sousedům Uher byly vítanými.

V Berlíně se konec konců budou ptát, bylo-li by k tomuto rozladění v Budapešti vůbec došlo, kdyby Německo bez zdráhání bylo vyslovilo své amen — staň se k žádanému tam připojení Bosny a Hercegoviny k Uhrám a k spojení Chorvatska a Dalmacie pod uherskou státní svrchovaností. V Berlíně trvá se pevně na stanovisku, že další přesun mocenského postavení v neprospěch Rakouska již se zřetelem na vnitropolitickou situaci Rakouska bez záruk pro upevnění jeho budoucnosti nesmí se státi. V Uhrách by jistě tak nehorovali pro austropolské řešení, kdyby předpokladem jeho nebylo rozšíření Uher na účet rakouských území.« Tento posudek berlínského listu — autorem jest vynikající politik Německa — jest v nejednom směru poučný. Jednak ukazuje plán střední Evropy v nových obrysech: Rakousko, Uhry, Ukrajina, Rumunsko a Polsko s Německem v čele. Proč ne také Bulharsko a konec konců i Turecko? Vždyť se tvrdí, že příští ten hospodářsko-politický útvar má býti jen pokračováním a doplněním svazku vojenského, bratrství zbraní, a to se přece i na Bulharsko s Tureckem vztahovalo? Maďaři seznali, kam Berlín směřuje a plánům jeho se vzpírají. Z Berlína se jim vytýká, že vzpírání jejich má jen tu příčinu, že Německo nedalo souhlas k splnění maďarských choutek po Bosně, Hercegovině, Dalmacii a Chorvatsku. Také otázka polská je v té kritice berlínského listu osvětlena s dostatek, zejména okolnost, proč Maďaři za austropolské řešení polské otázky se přimlouvají. A celá situace, jak »Germanii« byla nastíněna, opět vysvětluje, proč že v Berlíně — viz články Redlichovy ve »Voss. Ztg.« — najednou s takovou pozorností oceňuje se

význam českého národa a věnuje se mu zvýšená pozornost. Snad se přišlo k poznání, že by myšlenka českého státu nebyla ani v rámci střední Evropy tak docela bezcennou a zvláště jako protiváha státu maďarského mohla by vykonati svou službu. Zatím ale všechny tyto snahy a přípravy jsou stavením hradů v povětří, ale ukazují, jak důležité otázky dostanou se na přetřes, jakmile na bojišti padne rozhodnutí. A ty otázky řešeny budou, ať již to rozhodnutí na bojišti dopadne jakkoli.

V říšském sněmu německém poukazoval poslanec středu Bell na okolnost, že v království polském a v obvodu vrchního velitelství východu nemohou si úřady získati srdcí obyvatelstva. Jak může být i jinak – vyslovil se posl. Bell – když se dávají lidu úředníci výhradně protestantští. Obyvatelstvo nemá k nim důvěry, neboť i v okupačním území je známo mínění: Germanisace je totéž co protestantisace.

Protestantská konfese, ať augšpurská nebo helvetská, značí vlastně hrob nauk Kristových. Luther tvrdí, že člověk ku spasení svému nepotřebuje ani kněze, ani svátostí. Dle toho vyhlíží vnitřek protestantských kostelů, jsou tu všude jen holé zdi. Protestantism vrhl se všude na církevní statky, které uchvátil a loupil. Od těch dob jsou ty obrovské latifundie anglických lordů a pruských junkerů. Křesťanský lid byl tu ochuzen a o-loupen. Krásné kláštery jako Plasy, Zlatá Koruna, Kladruby jsou v rukou různých těch Metternichů a jiných cizích velkostatkářů. V našich českých románech se vychvaluje protestantství a tupí se středověk. Romány miláčka českého národa Jiráska jsou takovými dějepisnými lžemi přímo vyšpikovány. To táhne. Tak se otravuje lid a nakladatel má při tom dobrý kšeft.

XVI.

Všichni máme stejné právo na život.

Slova tato čteme na první straně socialistického listu »Právo Lidu« ze dne 13. července 1918: Jedu ve vlaku z Bělé do Prahy odpoledne 13. července 1918. Sedím v oddělení II. třídy. V pravo sedí vedle mne vykrmený žid z Warnsdorfu, v levo sedí žid s brýlemi z Haliče, čte básně. Proti mně stojí žid z Haliče, čte Talmud hebrejsky. Tito tři židé celou cestu se živě baví. Žid z Warnsdorfu praví: Meine Schwägerin hat schon 100 Giaser Fleisch eingelegt und 200 Glaser Obst eingekocht. Moje švagrová naložila jedno sto lahví masa a dvě stě lahví zavařila ovoce. Prodal jsem 1700 gramů nití prima lněných, dostal jsem za ně 60 kilogramů potravin. Jaké to potraviny byly, žid neprozradil. Všichni tři židi po celou cestu jedli a kouřili. Měli maso a samožitný chléb, doutníků a cigaret plná pouzdra. Ohromné zásoby potravin na kolik let má každý žid. List Šmeralův »Právo Lidu« spílá jen rolníkům, ale ani písmenem nezavadí o žida. Je to list od židů a židovských insertů placený.

»Právo Lidu« napsalo 13. července 1918 následující: »Všichni máme stejné právo na život! Před zákonem a před odvodní komisí jsou si snad všichni obyvatelé rovni, ale před komisemi pro rozdělování potravin nikoli. Věci vypadají dnes tak, jakoby obyvatelstvo bylo rozděleno co do zásobování na několik tříd: prvou, to jsou velcí producenti,

kteřá si nechá nebo které se nechá kolik chce a potřebuje, nehledě na stav ostatního obyvatelstva. Potom na boháče, kteří si koupí a za trvajících poměrů mohou koupit, co je jim libo a kolik je jim libo. Potom na ohromnou massu ostatního obyvatelstva, venkovských i městských spotřebitelů, kterým jejich potraviny přiděluje stát a jeho jménem různé ty centrály a státní i samosprávné úřady. Prvé dvě kategorie, statkáři na venkově a boháči ve městech jsou sice theoreticky podřízeni stejným předpisům jako obyvatelstvo ostatní, v praxi však mimo jakákoli omezení, jak svědčí celý způsob jejich života ve válce. Ale ani s ostatními, s oněmi ubohými pouze spotřebiteli (ačkoli jsou to právě lidé, kteří svou prací vyrábějí, kdežto pouhými trubci-spotřebiteli jsou kapitalisté) nejedná se stejně. Také zde jsou rozdíly, které se cítí tím krutěji, čím je potravin méně a zápas o každý úřední příděl zoufalejší. Abychom mluvili otevřeněji. Za trvajících soustav rozdělovací a přidělovací jsou tak zvaní spotřebitelé rozděleni z hruba na několik tříd. V první jsou ti, kteří »mají s tím co dělat«, a kterým se přiděluje, nebo kteří si přidělují vše, nač dle předpisů mají nárok, a pokud lze ještě nad to a mimo to. To je hlavně ve Vídni a u různých státních orgánů, ale nevyjímáme z toho ani orgány obecní. Pak jsou jednotlivá zaměstnání a organizace, na něž má státní správa zvláštní ohled z důvodů vojenských nebo jiných. Ti toho nedostanou sice mnoho, ale hledí se jim aspoň tu a tam vyjít vstříc.«

Nemáme příčiny, proč bychom tomu odporovali. To vše je známo veřejně. Ale žida »Právo Lidu« šetří, jen tomu nedá ublížit a židovi přeje, aby se zadusil tukem. Sociální demokracie ukazuje se tu židovskou děvečkou.

»Stráž« v Třebíči přinesla 28. června 1918 tuto zprávu: »Vyhrály to centrály — bez — raději sami necháme »bílý flek«, jinak udělá ho censura — zisku se to neobejde; jejich zisky nesmějí se ztenčit; křičeli by, jsou státními věřiteli a proto stát musí »kušovat«; na sedláka jest si možno troufat víc; jedni jsou na frontě a ti, co jsou doma, aspoň se jí bojí; mlčí tedy všichni a proto... hrr na ně. Žně se musí uspíšit, výmlat třeba nuceně musí co nejrychleji býti vykonán, zrno se zabavuje rovnou od mlátičky, na mletí nedá se nikomu povolení, kdo napřed centrálám stejně neodvedl, domácí šrotování se přísně zakazuje atd. atd. Kdo neposlechne: pokuta... fronta... »sebere se a zavře se«; musí to jít, centrálám se musilo povolit, tedy na sedláku se přísnost vynahradí. Uvažujte, není možno všechno psát, ale uvažujte! Vládcí centrály — a víme, kdo to jsou — už dnes vítězí nad vládou i venkovem; bez krve — penězi. Hle, komu pomohla válka, v čí ruku upevnila moc. Pustí ji tito lidé po válce z rukou? Konec války ještě v nedohlednu, ale nové jařmo už je přichystáno. Po dobrém to nepůjde; venkovu nastane tvrdý boj o jeho samostatnost; bude oslaben, a ti tam budou posíleni. Je nezbytno soustředění venkova ve svépomocných družstvech, společenstvech, zádruhách a pod. Zdá se, že začínáme chápat. Na Znojemsku, Hrotovsku, Budějovsku, Jemnicku, Jaroměřsku, Kyjovsku jsou družstva a zádruchy již ustaveny, jinde stane se tak v brzké době. Hospodářské výrobky a hospodářské potřeby nesmí již býti bohatým zdrojem zisku dnes centrálám a později se dnes rozlezlým... Venkov náš jest a bude silným dost, bude-li svorným. Lidé té svornosti nás učí.

Uvažujme však i o důsledcích nejbližších z vítězství centrály plynoucích. Řekněme zkrátka: Zrekvirovalo se loni kde co všecko, vypočetlo se, že musíme vyjít do nových sklizní a dnes je všecko pryč, ač byly tu centrály; či je všechno pryč právě proto, že jsou tu centrály? Jisto jest, že lidé v centrálách a blízko nich »to vydrží«, jisto jest, že bychom to vydrželi všichni, kdyby celá sklizeň byla bez centrály a bez ... zůstala doma; schází nám to, co shnilo ve skladištích lichvářů a co přes všechny zákazy přece jen bylo vyvezeno —

pokuta pár tisíc neodstraší tam, kde vydělají se miliony. Bude za rok jinak? Zase bude tak, vždyť »centrály zvítězily«. I zde je nutná svépomoc venkova. Žádáme, aby v první řadě volno bylo zásobiti se venkovu a všem, kteří v městech s venkovem mají styky a to přímo od výrobců, bez centrál a překupníků; u našich chudáků se to nezkazí, to mohou býti páni jisti. Už dnes se krade, hladoví chudáci vyhrabávají na polích brambory jako třešinky, jak bude dále? Budou »krást« lidé na svém vlastním, a budou jiní krást bez ohledu na hlídky a pokuty. Hospodářství centrál zklamalo nadobro, kdyby nebylo výpomoci z venkova proti nařízením centrál, hynuly by hladem místo statisíců — miliony. Když centrály zvítězily, ať starají se jenom o ty, kteří sami o sebe se postarati nemohou, kteří nemají styky s venkovem; komu však jest možno, pro toho žádáme důrazně volnost samozásobení — bez centrál.«

»Jizeran« přinesl výňatek z »Českých Listů« v Mladé Boleslavi 29. června 1918. Zde čteme: »Agrárníky nezachrání ani »České srdce« — co to pomůže vzítí na prázdniny 600 chudých městských dětí, ale českému chudému člověku prodávati 1 kg. mouky za K 8, litr mléka za K 2, vajíčko za K 1. Po celou dobu války dávají tlustou svíci čertu, a nyní chtějí se vykoupiti maličkou svíčkou — českým srdcem. Chudý lid vidí tu jejich lásku, a proto bude účtovat s nimi po válce.« — Také my máme o dobrém srdci našeho rolnictva svoje názory a zkušenosti. Jsou velice smutné. Otázkou jest toliko, zda srdce českého kněžstva jest lepší, než srdce »křesťanskou láskou tlukoucího« agrárníka. Kdo nám na to odpoví? — Naším venkovanům, kteří pro své krajany z města nemají ničeho na prodej, pro Němce, mají vše, doporučovali bychom vřele, aby častěji vzali do ruky »Reichenberger Zeitung«, který denně přináší zprávy o tom, jak ubozí Němci jsou našimi sedláky okrádání. Tituly, jakých se tam našim agrárníkům dostává, jsou tak šťavnaté, že ten, kdo si jednou takovou kapitolu přečte, dobře si podruhé rozmyslí Němci něco prodati. — Nedávno byla v Dnebohu pod Mužským poutí, na které byli náhodou také dva Němci z Liberce. Nějaký dobrý člověk je pohostil a daroval každému dva koláče. Druhého dne byl jeden koláč nalepený na papíře vyvěšen ve výloze obchodu na velkém náměstí v Liberci a pod ním umístěn byl nápis: »Tak se žije v českých krajích!« — Budeme si takovýchto zjevů všimati častěji a přináseti o nich zprávy. — Opakujeme, co jsme v předešlých číslech již řekli. Není účelem těchto zpráv štváti proti venkovu. Řádky tyto mají ten účel, napomínati venkov ku lidštějšímu zacházení a ku soucitu s bližním svým z města. Není dobře napínati strunu, až praskne. Necht' agrárníci nezapomínají, že jsme odkázáni vzájemně na sebe. Nebudou-li na to mysliti teď, můžeme je ujistiti, že se hříchy nyní páchané brzy po válce na nich vymstí. Nepřestaneme volati: Neděláte dobře! Neděláte dobře!« Všechny tyto zápasy o potraviny přivodila světová válka svojí blokádou Evropy. Do Evropy nesmí přijíti ani jedno zrno z Ameriky bez svolení Anglie. Jde tu zřejmě o Německo a o nás.

V dobách míru jsme si koupili co a kde jsme chtěli, pak-li nám něco chybělo. Jen z Ruska jsme ročně kupovali za 100 milionů korun vajec. To vše zmizelo. Německo zahájilo ponorkovou válku v tom pevném předsevzetí, že zmaří všechnu dopravu na moři. Až do konce května 1918 od počátku války zničily německé ponorky 17,730.000 tun lodního prostoru anglických a ostatních spojeneckých lodí.

Dne 12. července 1918 oznámila Reuterova kancelář následující: »Velitel amerického námořnictva prohlásil při slavnosti neodvislosti Spojených Států, že válečné loďstvo americké čítá dnes 250 velikých lodí se 43.000 mužů, kteréžto loďstvo bude pů-

sobiti ve všech evropských vodách. V minulém roce byl zdvojnásoben počet torpedoborců, jež jsou v činnosti proti Německu. Více než 500 ponorných člunů bude co nejdříve ve válečném území a více než polovina z tohoto počtu nalézá se již dnes v boji. Válka bude trvat tak dlouho, až Německo bude úplně poraženo.« Nevíme proto, co a jak na moři se odehrává. Celá Anglie jest obklopena strážemi vodních létadel, které stráže jsou telefonním kabelem spojeny. Jak se pouští létadla do boje s německými ponorkami, není nám známo. Lord Milner měl v Londýně 14. června řeč, ve které pravil, že Anglie i její osady jsou jako jeden muž svorný. Vojenská vláda v Německu je neobmezeným pánem celého Německa a jeho spojených mocí. Německo chce nepřemožitelnou střední Evropu, která by obsahovala Německo, Rakousko, Uhry, Polsko, Balticko, Balkán, jižní Rus až na Krim. Odtud by Německo zaplavovalo celý svět svými továrními výrobky. Pro tuto obrovskou střední Evropu bude Německo bojovat do posledního muže. Veškeré pokusy ovládat celý svět jsou marny. Nepodařilo se to Římanům, nepodařilo se to Napoleonovi, nepodaří se to ani Německu. Německo dosáhlo nejvyššího stupně moci. Stojí dnes v celém Rusku jako vítěz. Nesmíme zatracovati Rusko, naopak, musíme Rusku pomoci. Naše vítězství nad Německem jest sice daleké, ale jisté.« Tolik promluvil lord Milner.

Máme každý právo na život, jako ti divocí Indiáni, kteří bloudí v obrovských pralesích na veletoku Amazonas v Brasílii, kteří nemají nad sebou četníky, okresní hejtmány, vojenské rekvisice, kterým nehrozí nasazené bodáky, kriminály a šibenice. Nejsou tito divocí Indiáni v pralesích brasílských šťastnější tvorové než jsme my?

Všichni máme stejné právo na život, stojí napsáno v pátém přikázání božím neza-biješ. Kdo mi znemožňuje, abych se najedl, vraždí mne. Musím zahynout hladem. Jíst a pít, toť přece věc čistě soukromá, jako když jde křesťan do kostela nebo žid do synagogy. Co tu nadávali a řvali sociální demokraté červení i bíločervení, že náboženství je věcí soukromou, že kněží, klerikálové, ohlupují lid, chtí ho zotročit.

Antonín Macek, člen redakce Práva Lidu, napsal 27. června 1918 do týdeníku »Kmen« článek s nadpisem »Dělník a náboženství«. Tu čteme následující: »Jakým protikladem zdá se člověku, napíše-li vedle sebe tato dvě slova! A přece cítím, že v době, kdy třeba generálního zpytování svědomí, generální zpovědi, má-li celý život býti napraven, máme-li do doby poválečné vstupovati do života jako noví, lepší lidé, kteří svlékli Adama doby předválečné i válečné, je nutno i s touto otázkou se vyrovnati, zodpověděti si jasně nejbolestnější a nejzávažnější otázku svého vnitřního života, jíti k samým kořenům všech činů zlých i dobrých. Počátek všeho je v nitru lidském. Zde zraje vše, lásky div stejně jako nejšpinavější okrádání, vznešený heroismus stejně jako největší zločiny proti lidstvu – vše má svůj původ zde, dříve je myšlenka, potom čin.

Ale s těmito tajemnými hlubinami bytosti lidské, s místy, o nichž dí latinské přísloví *hic leones sunt*,¹³ zapomínal počítati náš věk, příliš reální a praktický, regulující sice velmi namáhavě a úsilně tok velké řeky života, ale zapomínající na její prameny. Nechá-peme dosud života v jeho totalitě. Vidíme příliš jeho zevní jevy, snažíme si vše vysvětliti svými výpočty a dedukcemi, myslíme velmi jasně a přesně, ale jasnost a přesnost tohoto úsilí má přece jednu velkou vadu: podává totiž jasně a přesně jen část různých těch jevů, nesleduje jich až k samým zdrojům, a tak se děje, že i nejpřesnější výpočty jasných hlav

¹³ Doslova „zde jsou lvi“. Území bez zákonů a pravidel. Používáno ve starých mapách, jako označení neprobádaného území; pozn. editora.

selhávají, objeví se cosi, co zhatí i plány velmi dobře promyšlené. Netřeba uváděti příkladů; kolik jsme jich zažili nejbolestněji v té nesmírné anarchii, zvané světovou válkou! Bylo to jediné obrovské rozpoutání lvů niter lidských; nejhroznější činy, spáchané v této době, jsou jako ona strašlivá luza velkoměst, již není viděti, je úplně přikryta, ztajena pod civilisačním povrchem, ale vylézá v době, kdy nastává všeobecné plenění. A toho plenění v jiném smyslu nežli za dob minulých jsme svědky i nyní: netáhnou loupežné roty od vesnice k vesnici jako v době po válce třicítileté, jiné, horší roty kořistníků zplenily a plení dosud všecky ty, kdož neměli odvahy k nepoctivosti. Vedeme krutý zápas s neviditelnými lvy niter lidských, voláme po lidech a nenalzáme jich. Není bláhovou domněnka člověka odvráceného od života, snílka a mystika, jestliže zamyslíme se nad tím, musí se vynořiti otázka i v mysli člověka, který nepočítá s ničím jiným nežli co vidí, čeho dotýká se prsty svými: jak účinkovati na tyto strašné hlubiny niter lidských, z nichž vyvírá nyní tolik zla, ale běda, tak málo dobra. Řekne si: schází morálka. Ale vždyť o morálce mluvilo se tolik, stala se slovem tak často opětovaným, že se až přičí opakovati je ještě; v žádné škole, v žádné učebnici nebyla opomíjena ona morální stránka; morální výchova stala se čímsi schváleným a předepsaným. A přece takové ubohé výsledky! Kde je vada? Co maří účinek i nejlepších předpisů morálky, hlásaných velkými pedagogy a filosofy? Tolik je jisto: je to nedostatek půdy živné, v níž morálce možno zkvétati, a tu jsme u onoho odiosního, z kruhu našeho přesného myšlení tolikrát nadobro vylučovaného slova: náboženství. Trvám na tom, že třeba nám toho diskreditovaného, pohrdlivě odbývaného náboženství. Znamená to nic více ani méně nežli nejkrajnější upřímnost k sobě samému; člověk, který náboženství nepovažuje za jakýs souhrn nauk té či oné konfese, jak se mu ve škole naučil, pociťuje ve chvílích neúprosného, přísného zpytování sebe sama, že nemůže, nesmí býti lhářem vůči nejskrytějším hlubinám svého nitra, že zde musí začíti, zde musí odstraniti onen strašný dualism, který rozežírá a rozvrací nejen nitro jeho vlastní, ale i celou společnost lidskou. Náboženství, ono pravé náboženství vzniká ve chvíli, kdy člověk si uvědomí velkou představu Boha, nejvyššího dobra, který není slabým kompromisním člověkem, ježž možno ulichotiti, upláceti, naopak tento Bůh je sám nejvyšší velký mravní řád, všemohoucí i nejvyšší milosrdný; jestliže člověk dospěje k poznání jeho podstaty, začíná mysliti kosmicky, nikoli malicherně pozemsky. Vůči tomuto Nejvyššímu Dobru musí složiti svou generální zповěď, nahá duše jeho musí předstoupiti před něho, jak líčí symbolicky velká zvěst středověká o soudu posledním. A čím dříve člověk učiní sám nad sebou tento poslední soud, tím blíže je Bohu, bez toho soudu je mu stejně neznámý a daleký, dravci v nitru lidském zuří dále a místo boží harmonie mění se země v hrozné peklo. Ale jak možno uváděti v souvislost náboženství a dělnictvo, ono dělnictvo, jež nechce míti ničeho s náboženskými konfesemi, ano s nedůvěrou hledí na lidi, v nichž vidí lidi náboženské, nechtějíc míti ničeho s »pobožnými?« Jednoduše proto, že v dělnictvu je více prvků náboženských nežli se zdá na první pohled; v hlubinách niter těchto prostých lidí je velká síla religiosního cítění, jež možná v budoucnosti bude důležitější a bude hráti větší roli, nežli všecko vědění, pracně nastřádané a naučené, zorganizované v lidové vzdělávací kursy a lidové university. Jednoduše proto, že náboženství je prvek tvůrčí, bez něho nemožno si mysliti vybudování nové společnosti, nových spravedlivých řádů a také celého svobodného, radostného života. Dělnictvo samo cítí, že v boji s dravci, nazývanými běžným slovem kapitalisté, nemůže se vedle boje čistě materiálního vzdávati boje religiosního, byť jej tímto jménem nikdy nenazývalo, označujíc

toto potírání obrovských nesrovnalostí společenským třídním bojem. Ale píseň Internacionála není již bez toho ztajeného religiozního prvku. I ona vyvolává představu onoho velikého Dies irae utlačených a ponížených, představu posledního soudu, poslední bitvy, neodehrávající se kdesi v podsvětí či nadsvětí, ale na zemi samé. Nelze podceňovati tohoto religiozního, byť úplně ztajeného prvku v dělnictvu. Dělník, zpívající Internacionálu, je neuvědoměle religioznějším. Je lehko, prohlašovati náboženství za odbytou věc. Ale je to síla, již cítíme všude, bije na brány duše, cítíme ji v každé oné chvíli, kdy chceme poctivě rozeznávaní, nejít za heslem slepě jako ovce Panurgovy. A v takových chvílích i střízlivý protiklerikální dělník je člověkem náboženským. V takových chvílích! Snad mnohé bylo by jiné na tváři země, kdyby sociální demokraté říšsko-němečtí byli v osudové chvíli poslechli více onoho vnitřního hlasu religiozity, jež je v každém člověku. Ale jejich chrámy byly studené a mrtvé, a jejich mysl v těžké chvíli plna onoho umrtvujícího rozumu a bázně, těchto dvou strašných pocitů, vraždících energii moderního člověka.«

Soudruh Macek chce a volá po náboženství. Volání to nesměl uveřejnit v »Právu Lidu«, nýbrž byl nucen uveřejnit to v týdeníku »Kmeni«. Soudruh Macek volá, že nutno vrátit se k náboženství. Soudruh Macek nejspíš půjde o šábesu do synagogy, začne se učit hebrejsky a bude studovat talmud. Musí se dát také obřezat. Židé přeci čekají na Mesiáše. Jednoho mesiáše již mají a sice všechny peníze na celém světě, kterými peněžitými silami si koupili všechny továrny a obchody celého světa. Vždyť ani kaiserlich deutsche Kriegsmarine nemůže vésti válku ponorkami, kdyby David Fanto, žid, čili akciová společnost pro průmysl minerálních olejů v Pardubicích nedováželi do Kielu každý den několik vlaků petroleje a jiných naftových výrobků. Výdělky židovské společnosti Fantovy jdou do nesčíslných milionů ročně. Nic se v této strašlivé válce neobejde bez ziskuchtivosti a hrabivosti židů. K těm se tedy soudruh Macek přidá. S katolickým katechismem, který se jako chlapec, než se stal soudruhem, učil, ale nenaučil, nechce soudruh Macek začít. Tak se věci mají! Křesťanský katechismus, jak jej učí duchovenstvo katolické, jest základ a jádro učení Kristova. Není jiného náboženství mimo něho. Buďto lidstvo katechismus ten pozná a také uzná, anebo musí zahynout v proudech krve, jako se to nyní děje ve světové válce. Červení a červenobílí soudruzi jako placení a předplacení náhončí židovských továrníků a obchodníků zničili dělnictvo hmotně i duševně, otrávil ho svými naukami a tiskem svým, který založil žid Mardochai, rozený v Trevíru r. 1818 ze židovských rodičů, kteří přešli r. 1824 k protestantismu. To byl Karel Marx, jehožto náboženství červení a červenobílí soudruzi přijali.

Nikdy by nebyla tato židovská armáda dělníků povstala, kdyby nebyly zavedeny nemocenské pokladny. Těchto pokladen se agitátoři socialističtí zmocnili a odtud ovládají dělníky.

Roku 1912 bylo v Německu nemocenských pokladen 23.109 v činnosti s přihlášeným členstvem 13,619.148 osob. Výdaje těchto pokladen za r. 1912 byly 357,468.396 marek. To je přece více, jak státní rozpočet některého menšího státu evropského. Nad těmito obrovskými výdaji rozhodují agitátoři červené gardy žida Mardochaje. Počet nemocenských pokladen v Rakousku r. 1910 byl 3365 s přihlášeným členstvem 3,165.289 osob. Výdaj těchto pokladen byl ve jmenovaném roce 79,725.318 K. K tomu úrazovny s výdajem 23,654.566 K. Nad těmito ohromnými obnosy vládnou vůdcové červených gard. Dělnické konsumy dílo to doplňují. Zde mají zlaté doly agitátoři červených gard. R. 1912 bylo v Rakousku 540 konsumů se členy 296.154, s obratem 97,711.948 K, z č-

hož byl čistý zisk 3,939.024 K. Výdělky konsumů dělnických ve válce jdou do set milionů. Hlavní sloup toho je občan Dr. Renner, ředitel knihovny říšské rady ve Vídni. Červení soudruzi si staví milionové továrny v Neratovicích, kupují šlechtické paláce a hotely. Všichni máme stejné právo na život.

Tovaryši žida Mardochaje ovládají úplně Rusko. Židi-bolševici zavraždili knížete Romana Sanguszka, jehož statky na Volyni odhadovány jsou na 100 milionů rublů. Pozemky a všechnen majetek knížete si zlosynové rozebrali. Tak to činí na celé Rusi. V Moskvě zabrali veškeré šlechtické paláce, majitele z nich vyhnali a sami se tam usadili. Nyní tam zřídli universitu s názvem »Karel Marx«. Na této universitě sociálních věd jmenováno jen 60 profesorů židů, bolševiků, každému z nich je poukázán měsíční plat 1000 rublů.

»Berl. Tagbl.« přinesl 13. července 1918 tuto zprávu: »Štokholmský »Socialdemokraten« otiskuje z petrohradských listů »Novaja Žizň« (list Gorkého) a »Naš Vjek« následující podrobnosti o moskevském kongresu sovětů, který sešel se dva dny před zavražděním hr. Mirbacha: »Sjezd zahájen byl 4. července ve velikém divadle. Zastoupeno bylo na něm 678 bolševiků, 278 sociálních revolucionářů, 30 maximalistů (zvláštní to skupina bolševiků), jakož i 6 sociálně demokratických internationalistů. V loži seděli zástupci dohodových mocností, mezi nimi anglický generální konsul Lockhart, v jiné loži německý legační rada Rietzler. Bylo ihned nápadným, že sociální revolucionáři se bolševiků stranili a mezi sebou živě rokovali. Po obvyklých pozdravných řečích obdržel slovo ukrajinský delegát Alexandrov. Uvítán bouřlivým potleskem, pravil: »Přicházím z tajného sjezdu v Ukrajině, kde vládne buržoasie a Němci podporovaný Skoropadski, do země železné diktatury dělníků a sedláků, kde však správce vládní moci se Skoropadským vyjednává a u sebe vůdce německých imperialistů, hr. Mirbacha, trpí. (Bouřlivý souhlas sociálních revolucionářů). Řečník líčil pak smýšlení v Ukrajině a žádal, aby jho míru brestlitevského bylo setřeseno. Řeč provázena byla bouřlivým souhlasem, ale i protesty se strany bolševiků. Sociální revolucionáři proti bolševikům hrozivě gestikulovali a volali: »Pryč s Brestem! Pryč s Mirbachem!« Teprve po velké námaze podařilo se opět zjednat klid. K nové srážce došlo, když sociální revolucionáři žádali okamžité zrušení trestu smrti. Bolševici potírali okamžité projednání této otázky. Došlo k bouřlivým scénám. Sociální revolucionáři volali: »Mirbach! Lokajové! Kati!« Poté mluvil Trocký. Připomenul povážlivé zjevy v červené gardě, jejíž část vzdor výslovnému zakazu zahájila na ukrajinské frontě proti německému vojsku ofensivu. Potom odsuzoval Čechoslováky a líčil svá známá opatření na potlačení sibiřského hnutí. Vůdce sociálních revolucionářů Kamkov naň zvolal: »Kerenský!« Trocký odpověděl: »Kerenský plnil pouze vůli buržoasie«. Sociální revolucionáři křičeli: »Vy plňte vůli Mirbachovu!«

Po Trockém mluvil Kamkov: »Nemáme nic co činiti s provokatéry na ukrajinské frontě, ani s opilými vojsky, nýbrž se zdravou ideologií a psychologií těch, kdož nechťí býti svědky, jak němečtí imperialisté ukrajinské sedláky utiskují. Nechťí pokořeni přihlížeti, jak naši bratři v Ukrajině od těchto nectných kanálí jsou stříleni.« Při těchto slovech zahleděl se Kamkov do lože německého legačního rady. Bolševici živě protestovali. Sociální revolucionáři povstali a křičeli celým divadelním sálem: »Pryč s vrahy! Ven s nimi! Pryč s Mirbachem!« Poté byla předložena resoluce, kterou se vkládá všeruskému kongresu sovětů do rukou moc rozhodovati o válce a míru. Jménem sociálních revolucionářů

prohlásil Karelin, že se hlasování nesúčastní, načež všichni opustili sál. Tím rozešli se sociální revolucionáři s bolševiky nadobro a zavraždění hr. Mirbacha roztržku dovršilo.

»Jizeran« přinesl 6. července 1918 tuto zprávu: »Šl. Kühlmann prohlásil ve své poslední řeči, že válku nevyvolala Anglie. O tom nikdo na světě mimo Němce nepochybuje. O tom, že válka byla již dávno připravována, přinesl »Našinec« zajímavý článek, z něhož uvádíme toto: »Roku 1902, tedy již před 16 lety, podal jistý vyšší pruský úředník nástin činnosti, s jakou Německo připravovalo rozvrat Ruska. Vylíčení to přinesla tehdy brněnská »Hlídkka« a nebylo snad člověka, který by byl mohl pokládati je za něco jiného, než fantasii. Čteme-li vylíčení toto dnes, působí na nás zcela jinak. Vidíme z něho, že Prusko se na světovou válku dobře připravovalo a na všechno pamatovalo. O pruskoněmecké politice sdělil nedávno vysoký pruský úředník svému spolužáku — Polákovi — z dob universitních, zajímavé věci, které otištěny byly v »Gazetě Národové«: »Němci musí z příčiny sebezachování vyhubit, assimilovat Poláky. Byly chvíle, kdy jsme vás chtěli užít jako berana na rozbití panslavismu. Ale vy jste čím dále nespolehlivější a stále více se s Rusy sblížujete. Proto musíme hledat nových přátel. A máme jich dnes v Rusku tolik, že kdykoliv můžeme přikročit k činu. Jsou to předně naši lidé v ruských úřadech a mimo úřady. Z vyšších úřadů začínají nás Němce v Rusku vystrkovat, ale v nižších máme v Petrohradě ještě mocný vliv. Našimi spojenci jsou a budou vždy židé. Žid je povahou Němcem, ať si mluví jakkoliv a přidává se na oko kterékoliv národnosti. Bude-li Rusko židy dále pronásledovati, tím jistěji na ně počítati můžeme, smíří-li se s nimi, rozsadí se v něm a rozptýlí a máme tím mocnějšího spojence. Nepočítáme-li na vás (Poláky), máme jiný celý národ slovanský čelnější vás, na nějž počítati smíme. Na západě jsou to Litvané a Lotyšši, na jihu Rusíni, kteří zaujímají celou jižní Rus od Volhy po Karpaty a nemajíce žádné minulosti, spokojí se s jakýmkoliv slibem. Vy v tom ohledu se svou minulostí jste už pro nás mnohožádající a spíš překážkou než podporou. Rusíni se židy, s našimi (= Němci) a snad jinými národy neruskými, ejhle, toť 25 až 30 milionů lidí, na něž s jistotou počítáme. Zatím, až dojde na konflikt (srážku) s Ruskem, na nějž dojíti musí, neboť naše hranice jsou už pro nás příliš těsné, pak kořistí naší bude Varšava, Vilno a provincie baltické. Jižní Rus zůstane svobodnou pod naší svrchovaností. Přes Rakousko vliv náš dojde Malé Asie, přes znovudobyté a rozšířené hranice východní až do Černého moře. Celá historie od dob Tacitových (t. j. od I. stol. po Kr.) není nic jiného, než řadou bojů dojíti k těmto dvěma mořím, Jaderskému a Černému. Nebyli jsme tomuto svému cíli nikdy blíž než dnes (r. 1902!) a nebyli jsme také nikdy silnější, naši sokové nikdy slabší než dnes. Váhu (řece v Uhrách) se Němci vyhnou, ale neleknu se ho.«

Co tu čteme, takových dokladů jsem uveřejnil r. 1903 ve spise Österreichs Bedränger ve stati »Die Bestrebungen der Alldeutschen nach der Weltherrschaft«, snahy Všeněmců po světovládě. Co v tom spise před 13 lety bylo uveřejněno, to se dnes ve skutečnosti odehrává. Němečtí váleční kritikové se posmívají Anglii a hlavně Americe, že Německo nepřemohou. Baron Ardenne v Berl. Tagblattu se posmívá Angličanům, že v roce 1917 v 18 bitvách ve Flandřích nedovedli ani o píd' zatlačit Němce. Dne 1. února 1917 tvrdil Helferich na říšském sněmu v Berlíně, že Amerika nepřeveze do Evropy ani jednoho amerického vojína. Americký ministr války Baker uveřejnil tyto číslice. Dopraveno bylo do Francie z Ameriky vojska následovně: r. 1917 v květnu a červnu 12.261 mužů, červenci 12.988, srpnu 18.323, září 35.523, říjnu 28.259, listopadu 22.016, prosinci 48.848, r. 1918 v lednu 46.776, únoru 48.027, březnu 83.811, dubnu 117.212, květnu

244.345, červnu 276.372 mužů. Jak vidíme, roste počet amerického vojska ve Francii jako lavina.

Baron Ardenne se americkému vojsku posmívá, že nemá žádnou vojenskou cenu. Týž tvrdí, že Německo světovou válku vítězně vyhraje. Ofensiva německých armád působí s matematickou přesností. Na 50 kilometrů šířky postaví Hindenburg 7000 děl a začne strašná kanonáda, která trvá tři až 4 dny. Pak vyrazí pěchota v nepřetržitých proudech. Výsledek toho je, že Angličané a Francouzové musí ustupovati. Lhostejno je, kdy Němci do Paříže vniknou, ale že tam vniknou, to jest jisto. Tvrdí baron Ardenne. Týž tvrdí dále, že Rusko nikdy již nepovstane, nezcelí se a nebude proti Německu nikdy již bojovati. Bez součinnosti Ruska ale jest nemožno, aby Německo podleгло. Naopak baron Ardenne tvrdí, že Rusko i s Japonskem se přimkne k Německu a bude bojovati proti Anglii.

Uvidíme, zda se tato proroctví německých válečných kritiků splní. Pak-li se splní jako předpověď Helderichova, pak to dopadne s Německem trochu jinak. Dnes na počátku pátého roku světové války nelze do budoucna nic určitého předpovídat. My jen tušíme, ale nevíme, co bude. Nevíme, co se bude dít v Rusku, které vlastně má o výsledku světové války rozhodnouti.

Doslov.

Světová válka rozpoutala na celém světě ve všech národech ty nejspodnější náruživosti. »Zájemník« přinesl 21. června 1918 tuto zprávu: »Poníženi žen. (Poznámky k psychologii dneška.) Věrnost a čistota jsou ctnosti, o nichž zpívali básníci činy již před šesti tisíci lety právě tak, jako poetové Indů, Assyřanů, starých Židů i rytířští troubadurové středověku. Čistota a věrnost jsou ideálem básnického snu o ženě. Kolik věrnosti a čistoty podávají nám však ženy dneška v zrcadle našeho přemítání? Na štěstí můžeme ještě i dnes přiznati, že i v těchto zmatcích podléhání vášním a šíleného tance nad sopkou (vzpomeňme si na Jeneweinův »Mor«!) najdou se čisté a věrné dívky. Ale kolik jest jich? V tom je právě tragika přítomnosti. »Chceme konkrétní doklady!« budete volat. A já vám odpovídám: »Hle, přeplněna jsou bia, kde vdané ženy smlouvají si dostaveníčka s naivní prostotou nezkušených žabek. Přeplněny jsou pseudokavárny, kam se chodí nevěstky prodávat a kam se chodí zaučovat nové kandidátky prostituce. Ve vinárnách teče po podlaze víno za brutální vypočítavosti prodejných číšnic, jež stojí o přízeň zaměstnavatele-kuplíře, s nímž dělí se o svá procenta z vína hejly zaplacená. O vypití se ani nemluví... Průchody velkoměstských hotelů ožívují stíny padlých a prodejných žen a dívek. Ženy středních stavů a tovární dělnice čnoří se v přepychu za hnusný životní kompromis vyzískaný. Sedmnáctiletí chlapi našeho »neposkvrněného venkova« pořádají tancovačky ve prospěch »lidumilných účelů« pro vybouření se vojíny opuštěných nevěst a žen. Může býti více tmy? Klasický případ odehrál se u pražské Jezerky. Tři vdané cizoložnice byly po milkování od náhodných milenců vyslečeny a potupně nahé přivázány k plotu zahrady... Mužové ztrácejí pro volnost názorů žen úctu k něžnému pohlaví, je nechutí k řádnému uzavírání manželství a pád ženství přivolává úpadek mužů. Sláva čistého věku dívčího propadá se v temnotách odporného zbujení a nezdravé resignace.

Slova: věrnost a čistota jsou na pranýři. »Žít a užít!« — tot' je heslo, které hlásá žena a dívka dneška. Potopa přijde... Ubývá panenské ostýchavosti a důvěry v ideál. Hrubý hlad po vášnivém, lenošivém a přepychovém životě zachvacuje něžné pohlaví tím silněji, čím těžší sociální tíseň doléhá. Nikdy nebyla od žen prostituce ducha a těla tak omlouvána a dokonce i uznávána, jako dnes. Sláva mateřství upadla. Matky dětí ztrácejí rozvahu ženství a upadají v bahno neřestí. Žena, padlá a zneuctěná, šíří kolem sebe zkázu jako morový bacil. Čisté ženství je jí solí ve zraku. Pod rouškou přátelství otravuje duše neposkvrněných, láká je do doupat neřestí a neustává, dokud čistota není zneuctěna a dokud pečeť hanby nezhanobila počestnost. Ženská duše upadá v komediantství. Milencům, ženichům a manželům píše ženy a dívky krásné dopisy, psaní lží, co zatím jich bytostnost se brodí v hanbě a v duševním kalu. Požitkářství, které dříve bylo hanbou mužů, je okřídleným heslem žen. Velkoměstské ulice hemží se za dne i za noci prostituovanými a opilé ženy po zavření zábavních místností za noční doby jsou dnes všedním zjevem na velkoměstské dlažbě. Mužové dobře chápou ponížení žen. Ženství upadlo a ztratilo důvěru mužů. Čisté bytosti ženské, pokud zůstaly, jsou podezřívány cynismem mužství, které se sice poníží, ale přece neztrácí ideál v čistotě a v kráse věrnosti u žen. Rodinné rozvraty se množí. Ubohé děti pro viny matek ztrácejí lásku svých otců, ony, neviňátka, trpí nezaslouženě za pád svých matek. Za cizoložstvím žen jdou vraždy ze žárlivosti a z rodinného neštěstí. Vina žen se mstí na nich samotných. Případy šílenství a zoufalost u mužů pro nevěru žen se množí. Tot' je požehnání duševní bídy dnešního ženství. Padne-li muž, je to ubohost člověčenství, padne-li ženství, je kletbou osud ...«

Všechn lidský život může spočívat jen na pevných základech mravnosti, jak tomu učí katolický katechismus. Veškeré hříchy proti mravní čistotě se vymstí na jedinci i na celém národě. Jestliže je zkaženo ženské pohlaví mravně, nemůže býti zdrav ani druhý díl národa, pokolení mužské, jedno souvisí s druhým.

Zde se ukazují zhoubné následky zanedbané výchovy. Kde se vlastní rodiče nestarají o budoucí osud vlastních dětí, tam přijde zkáza na všechny. Lásky k práci poctivé, byť i namáhavé, musí pocházeti již z domova. Náš ženský dorost je hromadně zaměstnán u židů. Židovské domácnosti jsou harémy. Plno tu křesťanských služek. Takové děvče z vesnice přijde do Prahy, do Vídně k židovi do služby. Zde je za krátko zkažena na těle i na duši. Mravní zvrhlost je tu v krátké době neuvěřitelná. Tato služka z české vesnice se naučí u židů nenávidět poctivou práci, svůj národ, hlavně pak náboženství křesťanské, nenávidí a spílá kněžím. Totéž se děje s dělnicemi v továrnách židovských a s křesťanskými děvčaty v písárnách a obchodech židů.

Výsledky tohoto zotročení křesťanských dcer u židů jsou takové, jak to vyličuje zpráva v »Zájemníku« zde uvedená. Národ znemravnělý je uvnitř prohnílý a neschopný života, musí zhynout. Návrat ku křesťanskému životu, k zásadám křesťanským, návrat k čistotnému a poctivému životu, jak ho hlásá katolické náboženství, jest jedinou naší záchranou. Nevíme, jaký zlomek českého národa přežije válku světovou. Lid vymírá, hyne hlady. Budoucnost českého národa je ponurá a skryta rouškou naprosté nejistoty. Je-li národ český uvnitř zdravý, pak i tuto strašlivou bouři přečká, je-li však uvnitř zkažený, pak jeho osud a jeho zánik nikdo nezadrží.

»Večer« přinesl 13. července 1918 tuto zprávu z Brna: »Úžasným způsobem šíří se u nás zločinnost. Loupeže a krádeže jsou na denním pořádku a lidé nejsou jisti nejen

majetkem, ale i životy. Původ těchto zjevů leží jistě v bídě — ale soudní anály již se napořád přesvědčují, že nejde o krádeže z nouze — ale ze řemesla. Ztratí-li se potraviny, šaty, obuv atd., lze soudit, že si pro ně přišli chudobní lidé, kteří si uvolnili názor na majetek, ale ono nejde jen o krádeže z bídy. Většina je jich řemeslných. Podvod, krádeže, loupež — toť zlé, velmi zlé počátky smutných konců. Bezpečnostní orgány vidí, že jim situace přerůstá přes hlavu. Výmluvným obrázkem je cifra zločinů, která byla hlášena u státního návladnictví v Brně. Loni za tři měsíce hlášeno bylo 30 případů, letos 3000! Od 1. ledna do této doby stoupl počet na 5000 případů! To jsou data, nad nimiž je nutno se zamyslet. Morálka je úplně zvrácena — a víme, kdo má zásluhu o to, že názor lidu na právo, povinnost a vůbec na všechny základní pojmy spořádaného života podvrátil. Lid přestal věřit v zásady, které se mu zdály býti — nedotknutelnými.« Takovými zprávami se hemží denní listy každou chvíli. Život dnes není život, to je mučednictví od rána do večera. Je to znenáhlé týrání a mučení k smrti. Žijeme ve velikém vězení. Nesmíme překročiti hranice habsburské monarchie. Jen židovští agenti, Šmeralovci a podobné kreatury vládní moci smí volně dýchat a volně se pohybovat, jezdit do Štokholmu a kam jen libo.

Poslanec Bedřich Wichtl, juris doktor, majitel statku, narozený r. 1872 ve Vídni, majitel jakési soukromé právnické školy ve Vídni, vůdce německých radikálů, vydal spis pod názvem »Der wahre Urheber des Weltkrieges«. Pravý původce světové války. Není to dle Wichtla nikdo jiný než dr. Kramář. Tento spis vyšel již v pátém vydání. Dr. Wichtl učinil tím dobrý obchod. Není na světě žádného šílenství, kterému by Němci nevěřili, jen když lichotí toto šílenství německému slavomamu.

Dne 15. července 1918 zahájily německé armády pátý náraz: na anglicko-francouzskou armádu mezi Remeší a Soissonem v délce 80 kilometrů. Přes 10 tisíc německých děl zahájilo palbu, která trvala od 1 hodiny v noci až do 6 hodin z rána. Pak rukovala německá pěchota, obsadila francouzské zákopy do hloubky až 8 kilometrů, překročila řeku Marnu u Chateau de Thierry v délce 20 kilometrů. Z toho obrovský jásot v Německu. Třetí den však této bitvy začala francouzská uzavírací palba, která znemožnila nástup dalších záloh německé pěchoty, následoval protiútok francouzské pěchoty, a čtvrtý den byli Němci nuceni vrátit se opět na pravý břeh Marny. Zda Remeš padne do rukou Němců a kdy padne, ukáže budoucnost. Německé armády mají odtud do Paříže již jen 70 kilometrů. Dohodová vojska na frontě ve Francii čítají nyní 4½ milionů mužů. Amerika dodává spousty technického materiálu. Jen strojních pušek vyrábí Amerika měsíčně nyní 18.000 kusů. Americká pěchota jest mimo to opatřena puškami ručními, které nesou do dálky jen 50 jardů a roztříkují olověný šrot v šířce 5 jardů. Zápas o Paříž trvá od 20. března 1918. Baron Ardenne tvrdí však v »Berliner Tagbl.«, že postup Němců do Paříže nikdo nezadrží. Čtvrtou německou ofensivu na Paříž zastavil generál Foch za 8 dnů, pátou zastavil již za 4 dny.

Německo má dosud v Rusku 40 divisí vojska, to jest asi 1 milion mužů. Toto vojsko postupuje stále hlouběji do Ruska a přijde v dohledné době do Moskvy. Zda se tu srazí s ruským vojskem, které mají dosud pod mocí jenerálové Alexejev a Kornilov, nevíme. Německá vojska v Rusku mají hlavní úlohu dovážet z Ruska do Německa potraviny. R. 1914 sklidilo Německo 31 milionů metr. centů pšenice, 85 milionů metr. centů žita, 73 milionů metr. centů ovsa, 95 milionů metr. centů ječmene. Mělo oseto 12¹/₃ milionů hektarů pozemků. Sklizeň vydala na 1 hektaru 17 metrických centů obilí. Roku 1912 koupilo Německo z ciziny 3½ milionů metrických centů žita, 25 milionů metric-

kých centů pšenice, 29 milionů metr. centů ječmene, 8 milionů metr. centů ovsa, 12 kuřice, 6 luštěnin, 15 milionů metrických centů olejových semen. Zde tedy máme číselný obraz výživy Německa. Cizí dovoz obilí přestal již na pátý rok. Jak vyhlíží domácí sklizeň Německa, to se nedozvíme. Německo spotřebovalo za jeden rok před vypuknutím světové války 300 milionů metrických centů obilí. Kolik nyní toho sežene ze všech zemí, které zabralo svým vojskem, nevíme. Výsledky sklizně v Rakousku i v Uhrách od vypuknutí světové války jsou nám úplně neznámé. Účel této tajnosti jest jasný. Maďaři svoji osevní statistiku zakrývají, aby nemusili nic do Rakouska dodat. Němci ve Vídni řvou proto jen na české zemědělce a proklínají je.

Jest zřejmo, že my Češové jsme se svojí výživou nejhůře opatření. Vojenské rekvizice vyprázdnily nám veškeré stáje. Hyneme následkem nedostatku mléka a omastku. Jsou farnosti, které měly na počátku války 5 tisíc obyvatel. V obvodu takových far hlásí se za půl roku ročníku 1918 úmrtí 40 případů, narozených však jen 3 případy. To znamená, že všecko české obyvatelstvo v dohledné době vymře. Naší vůdcové, naši poslanci, naši předáci, naši rolníci toho nevidí, nejsou si toho vědomi. Potrvá-li světová válka ještě 2 nebo 3 roky, pak bude český národ skorem vyhuben s povrchu země. Taková nám se ukazuje nejbližší budoucnost. Zde může nás zachránit jen vzájemná křesťanská láska k bližnímu. Jestliže ziskuchtivost mezi námi nezmizí, nýbrž se bude stupňovat, pak nastane v chudším obyvatelstvu českém hromadná smrt z hladu. To právě Němci chtějí. Zpíváme v kostele »Svatý Václave, nedej zahynouti nám i budoucími«. Nuže, postarejme se o to, aby tato modlitba k sv. Václavu nebyla hluchou komedií. Pak snad bude český národ od všeobecného zániku zachráněn.